

7. Циганова Н.В. Банківське кредитування у системі фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки // Корпоративні фінанси: проблеми та перспективи інноваційного розвитку : зб. матеріалів II Міжн. наук.-практ. конф. – URL: <http://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/26218>

УДК 336.6

Задолинна С.В.,

студентка, 6 курс

Науковий керівник - Потій В.З.,

к.е.н., професор кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Створення резерву сумнівної дебіторської заборгованості та її використання у фінансовій практиці

У сучасному динамічному світі робота суб'єктів господарювання ускладнюється тривалою кризою неплатежів, постійним зростанням дебіторської заборгованості. За останні 3 роки (2015-2018 рр.) дебіторська заборгованість за галузями економіки України мала тенденцію до зростання, що коливається від 31% до 36% від загальної суми активу. В таких умовах доцільно використовувати методичні інструменти, на основі яких можна визначити частку недоотриманого чистого доходу та прибутку. Підприємствам, на наш погляд, доцільно брати до уваги платоспроможність дебіторів, періоди оборотності дебіторської заборгованості, це дозволить визначити розміри резервів по безнадійним та сумнівним боргам, визначити залежність втрат операційного прибутку від обсягу товарної дебіторської заборгованості, періоду її обороту, або прострочення безнадійної заборгованості.[1]

В сучасних умовах у зв'язку з тривалими періодами оборотності дебіторської заборгованості, або її неповерненням суб'єкти господарської діяльності змушені списувати дебіторську заборгованість, або з дисконтом продавати її факторинговим компаніям. Це впливає на зменшення її грошового

потоків, крім того, деякі підприємства не створюють резерв під сумнівним боргам, хоча дебіторська заборгованість за терміном виникнення більше року. Всі ці фактори впливають на викривлення фінансової інформації. [2]

Ситуація змінилася з введенням в дію МСФЗ 9, який набув чинності з 1 січня 2018 року. Такий норматив докорінно змінив підхід до знецінення фінансових активів порівняно з МСБО 39. Останні визначали знецінення лише у випадку наявності ознак знецінення, які свідчать, що воно вже відбулося станом на звітну дату. Подібний принцип застосовується і в ПСБО. У відповідності до МСФЗ 9 створення резервів під знецінення грошових коштів може статися в майбутньому, навіть з мінімальною ймовірністю. В результаті застосування цих вимог резерв під кредитні збитки створюється з моменту визнання активу, це збільшить суму резерву.

Очікувані кредитні збитки за МСФЗ 9 завжди більше нуля, оскільки неможливо припустити, що заборгованість завжди буде повернута в повному обсязі в усіх можливих сценаріях (позитивних чи негативних). Тому при оцінці зменшення корисності не розглядається те, створювати резерви чи ні, а завжди обов'язково оцінюється їх сума. Приклад розрахунку забережено нижче (табл. 1).[3]

Таблиця 1

Очікувані кредитні збитки, тис грн

1	Орієнтовні майбутні грошові потоки при первісному визнанні, приймаючи, що позичальник платить, як було обумовлено, дисконтуються за ефективною процентною ставкою позики	1000
2	Розрахункові майбутні грошові потоки, якщо відбудеться дефолт, дисконтуються	100
3	Дефіцит готівки [1]-[2]	900
4	Ймовірність дефолту (визначається компанією самостійно)	1%
5	Очікуваний кредитний збиток [3]*[4]	9

Відповідно до пункту Б5.5.35 МСФЗ 9 для товарної дебіторської заборгованості передбачено спрощення і дозволяється використовувати матриці резервування дебіторської заборгованості. Метод розрахунку за допомогою

матриці резервування полягає розділення дебіторської заборгованості за строками погашення, до кожної групи простроченої дебіторської заборгованості за термінами виникнення і враховує відповідний відповідний відсоток ймовірності дефолту, чим довший період заборгованості, тим більша ймовірність настання дефолту, тобто неповернення дебіторської заборгованості.[4]

На практиці використання матриць є найбільш поширеним підходом до оцінки необхідного розміру резерву сумнівної дебіторської заборгованості. Зазвичай, вихідними даними для матриць резервування є історичні дані щодо прострочення платежів та списання безнадійної заборгованості. Однак, підприємство може самостійно вирішувати, який підхід до визначення відсотка резервування використовувати.

Методами резервування можуть бути:

- Аналіз в розрізі окремих балансів. Цей підхід відслідковує динаміку погашення кожного окремого балансу дебіторської заборгованості. Даний метод притаманний для малих підприємств, де кількість контрагентів є відносно невеликою.
- Аналіз історичної інформації. Такий аналіз відслідковує історію прострочення та списання дебіторської заборгованості, яка виникла в процесі господарської діяльності. Такий метод дає можливість оцінити динаміку попередніх періодів та зробити відповідний прогноз стосовно майбутніх періодів.
- Аналіз змін строку прострочки в реальному часі. Аналіз проводиться щоквартально та показую реальну картину того, який відсоток дебіторської заборгованості переходить з однієї групи простроченої дебіторської заборгованості до іншої.

Варто зазначити, що використання історичної інформації не відображає тенденцій сучасності, будь-яку інформацію необхідно коригувати щодо очікувань менеджменту компанії.

Таким чином, новий стандарт МСФЗ 9 змушує суб'єктів господарської діяльності переоцінити наявну дебіторську заборгованість, зробити відповідні коригування щодо ведення діяльності з тими чи іншими контрагентами.

Список використаних джерел:

1. Статистичний збірник « Діяльність суб'єктів господарювання». Електронний ресурс//Режим доступу:http://www.ukrstat.gov.ua/0E3A6145-5F23-439B-8EAB-4FE8A51686B8/FinalDownload/DownloadId-F78A630A6756B1A8ED7042B2F8AE825B/0E3A6145-5F23-439B-8EAB-4FE8A51686B8/druk/publicat/kat_u/2019/zb/11/zb_dsg_2018.pdf
2. Стаття «Порівняльний аспект обліку дебіторської заборгованості підприємства за П(С)БО та МСФЗ Електронний ресурс//Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/16_ukr/144.pdf
3. Стаття PWC«МСФО 9, розуміння основ»Електронний ресурс//Режим доступу:<https://www.pwc.com/gx/en/audit-services/ifrs/publications/ifrs-9/ifrs-9-understanding-the-basics.pdf>
4. Стаття KPMG «Фінансові інструменти: перший досвід застосування» Електронний ресурс//Режим доступу:https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2015/02/FI_IFRS_9_2014rus.pdf

УДК 336.77.067

Іваніна Н.В., Петрова М.В.

«Фінанси, банківська справа та страхування», 3курс

Науковий керівник – Мякишевська О.М.,

к.е.н., доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Банківський кредит як фінансовий інструмент для розвитку малого та середнього підприємництва в Україні

Розвиток малого та середнього підприємництва протягом тривалого часу є однією з визначальних тенденцій у розвинених країнах. Оскільки інтеграція